

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

07 липня 2022 року

Київ

№ 138

Про затвердження Змін до Інструкції про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам

Відповідно до статей 15, 42, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Закону України “Про платіжні послуги”, з метою вдосконалення порядку відкриття Національним банком України рахунків клієнтам Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 15 квітня 2022 року № 74, що додаються.

2. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

4. Постанова набирає чинності з дня введення в дію Закону України “Про платіжні послуги”.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 57

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
07 липня 2022 року № 138

Зміни до Інструкції про порядок відкриття та закриття Національним банком
України рахунків клієнтам

1. У розділі I:

1) у пункті 3:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

“2) поточний рахунок – рахунок (уключаючи накопичувальний рахунок), що відкриває Національний банк клієнту (крім банків – резидентів України та філій іноземних банків в Україні) для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України”;

у підпункті 3 слово “банку” замінити словами “Національному банку”;

у підпункті 4 слово “обслуговування” замінити словами “відкриття/закриття”;

2) пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Національний банк розробляє форми заяв про відкриття/закриття рахунків із зазначенням реквізитів, визначених у додатках 1, 2 до цієї Інструкції.

Клієнт та Національний банк заповнюють реквізити відповідної заяви з урахуванням вимог, зазначених у додатках 1, 2 до цієї Інструкції.

Клієнт має право в довільній формі оформити заяву про закриття рахунку із зазначенням реквізитів, визначених у додатку 2 до цієї Інструкції.”;

3) абзац третій пункту 6 викласти в такій редакції:

“Реквізити заяви про відкриття рахунку, визначені в додатку 1 до цієї Інструкції, можуть бути зазначені в договорі банківського рахунку, договорі рахунку умовного зберігання (ескроу).”;

4) у пункті 7:

в абзаці першому слова “розрахункові документи” замінити словами “платіжні інструкції”;

четверте речення абзацу другого виключити;

в абзаці третьому слова “розрахункові документи” замінити словами “платіжні інструкції”;

5) абзац другий пункту 8 виключити.

У зв’язку з цим абзац третій уважати абзацом другим;

6) пункти 9, 10 виключити;

7) в абзаці першому пункту 11 слова “всі види розрахунково-касових операцій” замінити словами “платіжні операції”;

8) пункт 12 виключити;

9) підпункт 2 пункту 13 викласти в такій редакції:

“2) перевірити під час відкриття/закриття рахунку клієнту наявність інформації про внесення такої особи до Єдиного реєстру боржників та у разі її наявності надіслати повідомлення в установленому законодавством України порядку органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю про відкриття/закриття рахунку клієнта, унесеного до Єдиного реєстру боржників, у день відкриття/закриття рахунку.”;

10) пункти 14, 15 викласти в такій редакції:

“14. Клієнт зобов’язаний письмово повідомити Національний банк, у якому відкритий рахунок, про наявність обтяження майнових прав на грошові кошти, що обліковуються на банківському рахунку, у строк, визначений Законом України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”.

15. Днем відкриття поточного рахунку, рахунку умовного зберігання (ескроу) клієнта вважається дата підписання Національним банком договору банківського рахунку, договору рахунку умовного зберігання (ескроу).”.

2. Розділ II викласти в такій редакції:

“II. Порядок відкриття Національним банком поточних рахунків клієнтам

16. Національний банк відкриває поточний рахунок центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд), центральному контрагенту, Центральному депозитарію цінних паперів, кліринговій установі (далі – юридична особа-резидент) на підставі таких документів:

1) копії паспорта або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладання правочинів (далі – паспорт або інший документ, що посвідчує особу), представника юридичної особи-резидента, який має право відкривати та розпоряджатися рахунком, документа, що підтверджує його повноваження, документа з РНОКПП (якщо в паспорті представника клієнта, який є резидентом,

не міститься реєстраційний номер облікової картки платника податків та відмітка або запис про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

2) переліку;

3) заяви про відкриття поточного рахунку.

Між Національним банком і юридичною особою-резидентом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

17. Національний банк відкриває поточний рахунок міжнародній організації, депозитарію іноземних держав та міжнародній депозитарно-кліринговій установі (далі – юридична особа-нерезидент) на підставі таких документів:

1) копії паспорта або іншого документа, що посвідчує особу представника юридичної особи-нерезидента, який має право відкривати та розпоряджатися рахунком, документа, що підтверджує його повноваження, документа з РНОКПП (якщо в паспорті представника клієнта, який є резидентом, не міститься реєстраційний номер облікової картки платника податків та відмітка або запис про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

2) копії легалізованого або засвідченого шляхом проставлення апостиля витягу з торговельного, банківського або судового реєстру/реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи-нерезидента/документа, що свідчить про реєстрацію юридичної особи-нерезидента відповідно до законодавства країни її місцезнаходження, засвідченої в установленому законодавством України порядку;

3) копії легалізованої або засвідченої шляхом проставлення апостиля довіреності на ім'я особи, яка має право відкривати рахунок/документа, що підтверджує повноваження особи, яка має право відкривати рахунок без довіреності, засвідченої в установленому законодавством України порядку. У разі видачі юридичною особою-нерезидентом такої довіреності на території України подається копія цієї довіреності, засвідчена в установленому законодавством України порядку;

4) копії документа про взяття юридичної особи-нерезидента на облік у контролюючому органі як платника податків;

5) переліку;

б) заяви про відкриття поточного рахунку.

Між Національним банком і юридичною особою-нерезидентом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

18. Національний банк відкриває накопичувальний рахунок Фонду для формування статутного капіталу перехідного банку на підставі:

1) документів, визначених у підпунктах 1, 2 пункту 16 розділу II цієї Інструкції;

2) копії рішення Фонду про створення перехідного банку;

3) заяви про відкриття накопичувального рахунку.

Між Національним банком і Фондом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

Накопичувальний рахунок після отримання перехідним банком банківської ліцензії закривається в порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку з питань міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті, на підставі заяви про закриття накопичувального рахунку, підписаної представником Фонду. Залишок коштів із накопичувального рахунку перераховується представником Фонду на відкритий ним кореспондентський рахунок перехідного банку.

19. Національний банк відкриває накопичувальний рахунок Фонду для здійснення процедури ліквідації банку на підставі:

1) документів, визначених у підпунктах 1, 2 пункту 16 розділу II цієї Інструкції;

2) копії рішення Фонду про початок процедури ліквідації банку та делегування повноважень ліквідатора банку;

3) заяви про відкриття накопичувального рахунку.

Між Національним банком і Фондом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

Накопичувальний рахунок використовується для здійснення операцій, передбачених нормативно-правовим актом Фонду з питань виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Накопичувальний рахунок закривається на підставі заяви про закриття накопичувального рахунку в разі закінчення процедури ліквідації банку та затвердження ліквідаційного балансу.”.

3. У розділі III:

1) пункт 20 замінити двома новими пунктами 20, 20¹ такого змісту:

“20. Національний банк відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) юридичній особі-резиденту на підставі:

1) документів, визначених у підпункті 1 пункту 16 розділу II цієї Інструкції;

2) заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу).

Між Національним банком і юридичною особою-резидентом укладається в письмовій формі договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

20¹. Національний банк відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) юридичній особі-нерезиденту на підставі:

1) документів, визначених у підпунктах 1–4 пункту 17 розділу II цієї Інструкції;

2) заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу).

Між Національним банком і юридичною особою-нерезидентом укладається в письмовій формі договір рахунку умовного зберігання (ескроу).”;

2) пункт 21 викласти в такій редакції:

“21. Національний банк відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) банку – резиденту України та/або філії іноземного банку в Україні на підставі заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу).

Філія іноземного банку в Україні додатково подає копії довідок про взяття на облік у відповідному контролюючому органі як платника податків та як платника єдиного внеску.

Між Національним банком і банком – резидентом України/філією іноземного банку в Україні укладається в письмовій формі договір рахунку умовного зберігання (ескроу).”.

4. У розділі IV:

1) у пункті 24:

підпункт 1 після слова “заяви” доповнити словами “про закриття поточного рахунку”;

підпункт 2 після слова “заявою” доповнити словами “про закриття поточного рахунку”;

2) у підпункті 1 пункту 27 слова та цифри “, складеної в довільній формі, із зазначенням реквізитів визначених в пункті 28 розділу IV цієї Інструкції” виключити;

3) пункт 28 виключити;

4) пункт 29 викласти в такій редакції:

“29. Національний банк за наявності коштів на поточному рахунку, який закривається на підставі заяви про закриття поточного рахунку юридичної особи (резидента або нерезидента), здійснює завершальні операції за рахунком [із виконання платіжних вимог на примусове списання (стягнення) коштів, перерахування залишку коштів згідно із заявою клієнта].

Датою закриття поточного рахунку є:

1) день надання клієнтом заяви про закриття поточного рахунку до Національного банку, якщо на поточному рахунку клієнта немає залишку коштів;

2) наступний після проведення останньої операції за цим рахунком робочий день, якщо на поточному рахунку клієнта був залишок коштів.

Національний банк закриває поточний рахунок юридичної особи (резидента або нерезидента) та видає клієнту довідку про закриття рахунку із зазначенням дати закриття рахунку.”.

5. Додатки 1, 2 до цієї Інструкції викласти в такій редакції:

“Додаток 1
до Інструкції про порядок
відкриття та закриття
Національним банком України
рахунків клієнтів
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 07 липня 2022 року № 138)
(пункт 5 розділу I)

Вимоги щодо заповнення реквізитів заяви про відкриття рахунків

№ з/п	Назва реквізиту	Вимоги щодо заповнення реквізиту
1	2	3
1	Заява про відкриття рахунку	Зазначається назва відповідної заяви про відкриття рахунку, передбаченої Інструкцією про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтів (далі – Інструкція)
2	Надавач платіжних послуг	Зазначається: “Національний банк України”
3	Клієнт	Зазначається найменування клієнта, яке міститься в: Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; Державному реєстрі банків; копії легалізованого або засвідченого шляхом проставлення апостиля витягу з торговельного, банківського або судового реєстру/реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи-нерезидента/документа, що свідчить про реєстрацію юридичної особи-нерезидента відповідно до законодавства країни її місцезнаходження, засвідченої в установленому законодавством України порядку
4	Код клієнта	Зазначається ідентифікаційний код за ЄДРПОУ або реєстраційний (обліковий) номер платника податку, який присвоюється контролюючими органами. Банк – резидент України/філія іноземного банку в

1	2	3
		Україні додатково зазначає єдиний ідентифікатор Національного банку (коду ID НБУ)
5	Рахунок	Зазначається вид рахунку відповідно до статті 63 Закону України “Про платіжні послуги” та вимог цієї Інструкції
6	Валюта	Зазначається вид валюти: національна валюта або іноземна валюта згідно з Класифікатором іноземних валют та банківських металів, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами)
7	Адреса клієнта	Зазначається адреса клієнта для листування. Клієнт має письмово повідомити надавача платіжних послуг про зміну адреси
8	Підпис клієнта	Заява засвідчується підписом клієнта (представника клієнта)
9	Дата підписання	Зазначається дата підписання клієнтом заяви: число, місяць та рік цифрами у форматі ДД/ММ/РРРР або число – цифрами ДД, місяць – словом, рік – цифрами РРРР
10	Уповноважений працівник надавача платіжних послуг	Зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) уповноваженого працівника Національного банку
11	Підпис надавача платіжних послуг	Заява засвідчується підписом уповноваженого працівника Національного банку

Додаток 2
до Інструкції про порядок
відкриття та закриття
Національним банком України
рахунків клієнтам
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 07 липня 2022 року № 138)
(пункт 5 розділу I)

Вимоги щодо заповнення реквізитів заяви про закриття рахунків

№ з/п	Назва реквізиту	Вимоги щодо заповнення реквізиту
1	2	3
1	Заява про закриття рахунку	Зазначається назва відповідної заяви про закриття рахунку, передбаченої Інструкцією про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам (далі – Інструкція)
2	Надавач платіжних послуг	Зазначається: “Національний банк України”
3	Клієнт	Зазначається найменування клієнта, яке міститься в: Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; Державному реєстрі банків; копії легалізованого або засвідченого шляхом проставлення апостиля витягу з торговельного, банківського або судового реєстру/реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи-нерезидента/документа, що свідчить про реєстрацію юридичної особи-нерезидента відповідно до законодавства країни її місцезнаходження, засвідченої в установленому законодавством України порядку.

1	2	3
		У заяві додатково зазначається найменування юридичної особи- правонаступника, якщо поточний рахунок юридичної особи-резидента закривається юридичною особою- правонаступником
4	Код клієнта	Зазначається ідентифікаційний код за ЄДРПОУ юридичної особи- правонаступника в разі закриття такою особою поточного рахунку юридичної особи-резидента
5	Рахунок клієнта	Зазначається номер рахунку клієнта, який закривається в Національному банку
6	Реквізити рахунку	Зазначаються реквізити рахунку, на який перераховується залишок коштів із рахунку клієнта, що закривається
7	Підпис клієнта	Заява засвідчується підписом клієнта (представника клієнта/уповноваженої особи)
8	Дата підписання	Зазначається дата підписання клієнтом заяви: число, місяць та рік цифрами у форматі ДД/ММ/РРРР або число – цифрами ДД, місяць – словом, рік – цифрами РРРР
9	Уповноважений працівник надавача платіжних послуг	Зазначаються прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) уповноваженого працівника Національного банку
10	Підпис надавача платіжних послуг	Заява засвідчується підписом уповноваженого працівника Національного банку